

NVAO VERSLAG 2019

18 MEI 2020

NVAO VERSLAG 2019

18 MEI 2020

Voorwoord

Voor de afdeling Vlaanderen was 2019 een jaar van grote veranderingen. Een groot aantal HBO5-opleidingen van de Centra voor Volwassenenonderwijs werd omgevormd tot graduaats-opleidingen aan de hogescholen. Daarnaast maakten de specifieke lerarenopleidingen plaats voor educatieve graduaats- en masteropleidingen. In september werd tevens het startschot gegeven voor het nieuwe Kwaliteitszorgstelsel waarbij de grootste vernieuwing is dat de hogescholen en universiteiten voortaan zelf de kwaliteit van hun al geaccrediteerde opleidingen dienen te verzekeren.

In Nederland werd het afgelopen jaar 95 procent van de bestaande opleidingen van hogeronderwijsinstellingen positief beoordeeld. Van de nieuwe opleidingen slaagt een derde nog niet in één keer voor de kwaliteitstoets: de rol van de NVAO als 'poortwachter' blijft van belang. Bij het toetsen van de plannen in het kader van de kwaliteitsafspraken bracht de afdeling Nederland in 2019 over vrijwel alle plannen een advies uit aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Tot slot werd gewerkt aan een verbeterde afstemming tussen de NVAO, de CDHO en de Inspectie van het Onderwijs om met behoud van ieders eigen rol de procedures en de administratieve lasten voor instellingen verder te verminderen.

In internationaal opzicht voerde NVAO vorig jaar projecten uit op het gebied van externe internationale kwaliteitszorg en nam zij deel aan internationale netwerken en bijeenkomsten.

Intern mocht de NVAO in 2019 nieuwe bestuursleden verwelkomen. De aftredende bestuursleden bedanken wij voor hun inzet en bijdrage aan de kwaliteitszorgstelsels in Nederland en Vlaanderen. Het nieuwe Bestuur van de NVAO zet zich de komende periode in voor meer samenwerking en duurzaamheid in de relatie met de instellingen om het vertrouwen in de kwaliteitszorgstelsels verder te versterken.

Het NVAO Verslag 2019 bevat het NVAO Activiteitenverslag en het Verslag van het Algemeen Bestuur als intern toezichthoudend orgaan van de NVAO. Het verslag geeft een getrouw beeld van de werkzaamheden van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie in het afgelopen jaar.

Dr. A.H. Flierman, voorzitter NVAO
Dirk Broos, vicevoorzitter NVAO

Inhoud

NVAO Activiteitenverslag 2019	5
NVAO Verslag Algemeen Bestuur 2019	23

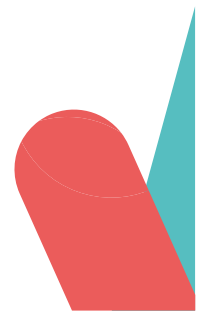
NVAO ACTIVITEITENVERSLAG 2019

18 MEI 2020

Inhoud

Vlaanderen	7
Start nieuw Vlaams kwaliteitszorgstelsel	7
Vertrouwen in nieuwe graduaats- en educatieve opleidingen	7
Overzicht besluiten	8
Andere activiteiten	9
Nederland	10
Overzicht besluiten	11
Kwaliteit bestaande opleidingen stabiel hoog	10
Meer nieuwe opleidingen slagen direct voor kwaliteitstoets	11
Instellingstoets kwaliteitszorg	12
Kwaliteitsafspraken	12
Overige aanvragen	12
Andere activiteiten	12
Internationale activiteiten	14
Beoordeling in Luxemburg	14
Bologna Follow-Up Group (BFUG)	14
EUniQ	14
European Approach for QA of Joint Programmes	14
FaBoTo+	14
Studiereis Estland-Finland	15
Andere internationale activiteiten	15
Samenwerking met stakeholders	16
NVAO Afdeling Nederland	16
NVAO Afdeling Vlaanderen	16
Organisatie NVAO	17
Bestuur	17
Bureau	18
Financiën	22
Gebeurtenissen na balansdatum	22

Vlaanderen

2019 was een jaar van grote hervormingen. De HBO5-opleidingen werden omgevormd tot graduaatsopleidingen aan de hogescholen. Tegelijk maakte de specifieke lerarenopleiding plaats voor educatieve graduaats- en masteropleidingen. Maar 2019 was bovenal het jaar van de start van het nieuwe Vlaamse Kwaliteitszorgstelsel. Dat omvat alle instrumenten om toe te zien op de kwaliteit van het hoger onderwijs in Vlaanderen. Grootste vernieuwing is dat beoordelingen voortaan worden georganiseerd op maat van de verantwoordelijkheid die instellingen hebben gekregen op basis van het opgebouwde vertrouwen.

In het kader van de twee grote hervormingen heeft NVAO 168 opleidingen beoordeeld op hun potentiële kwaliteit. De bevindingen van NVAO's beoordelingscommissies, inclusief NVAO's eigen inzichten werden verzameld in handige en toegankelijke overzichtsrapporten over enerzijds de graduaatsopleidingen en anderzijds de educatieve opleidingen.

Start nieuw Vlaams Kwaliteitszorgstelsel

Tijdens een druk bijgewoond lanceringsevent in Brussel werd begin september 2019 het startschot gegeven voor het Kwaliteitszorgstelsel 2019-2025 voor het hoger onderwijs in Vlaanderen. Het stelsel kwam tot stand door intensief overleg tussen de NVAO, de Vlaamse overheid, hogeronderwijsinstellingen, studenten en werkgevers.

Het nieuwe Kwaliteitszorgstelsel omvat alle instrumenten om toe te zien op de kwaliteit van het hoger onderwijs in Vlaanderen. Grootste vernieuwing is dat hogescholen en universiteiten een systeem moeten ontwikkelen om de kwaliteit van hun reeds geaccrediteerde opleidingen zelf te verzekeren. Ze moeten hiervoor beroep doen op een mix van interne en externe deskundigen en ze moeten informatie over de kwaliteit van die opleidingen op hun eigen website publiceren. Hoe een instelling dit alles realiseert, wordt door de NVAO beoordeeld tijdens een instellingsreview. Wie slaagt, hoeft dan niet langer elke opleiding apart te laten beoordelen door de NVAO. Alleen nieuwe opleidingen en eerste accreditaties worden nog door een externe NVAO-commissies beoordeeld.

In 2019 kregen in totaal 74 professionele en academische bachelor- en 90 masteropleidingen een verlenging van hun accreditatie op basis van een positieve instellingsreview.

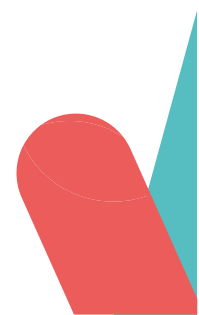
Vertrouwen in nieuwe graduaats- en educatieve opleidingen

Bij wijzigingen in het onderwijsaanbod, neemt de NVAO haar poortwachtersrol op. Vanaf het academiejaar 2019-2020 vullen de graduaatsopleidingen (voormalige HBO5-opleidingen) een leemte op tussen het secundair onderwijs op niveau 4 en de bacheloropleidingen op niveau 6. De integratie in de hogescholen maakt dat ze nu ook organisatorisch gerekend kunnen worden tot het hoger onderwijs.

Om het lerarenberoep te versterken, werden de specifieke lerarenopleidingen omgebouwd tot educatieve masteropleidingen aan de universiteiten en de Schools of Arts. Zij bieden studenten de mogelijkheid om na de bachelor rechtstreeks te kiezen voor een volwaardige opleiding tot domeindeskundige leraar.

Aan de hogescholen komt een educatieve graduaatsopleiding die werkenden leert hoe ze hun zorgvuldig opgebouwde expertise optimaal kunnen overdragen aan een nieuwe generatie. Om deze opleidingen te mogen aanbieden, moeten instellingen een toets nieuwe opleiding (TNO) doorlopen. In 2019 beoordeelde NVAO zo 109 aanvragen voor graduaatsopleidingen en 65 aanvragen voor educatieve graduaats- en masteropleidingen. 92 procent van hen kreeg groen licht, 5 procent kreeg een negatief oordeel en 3 procent van de aanvragen werden vóór besluitvorming ingetrokken.

De bevindingen van de onafhankelijke en externe commissies, inclusief NVAO's eigen inzichten, werden zowel voor de graduaatsopleidingen als voor de educatieve opleidingen verzameld in een handig en toegankelijk overzichtsrapport.

Overzicht besluiten

Naast de beoordeling van de graduaats- en educatieve opleidingen werden in 2019 drie nieuwe opleidingen erkend en 16 bestaande opleidingen positief beoordeeld in het brede Vlaamse hoger onderwijs.

Tabel 1: overzicht ingediende aanvragen en genomen besluiten 2019 in Vlaanderen¹

	aanvragen	besluiten
Toets nieuwe opleidingen	187	171
Accreditatie bestaande opleidingen	19	16
Verlengingen accreditaties op basis van een positieve instellingsreview	-	164
Totaal		351

Nadere uitsplitsing

Toets nieuwe opleiding		
Professionele bachelor	2	1
Academische bachelor	3	0
Academische master (excl. de educatieve masteropleidingen)	8	2
Graduaatsopleidingen (excl. de educatieve graduaatsopleidingen)	109	104
Educatieve graduaats- en masteropleidingen	65	64
Accreditatie bestaande opleiding		
Professionele bachelor	4	4
Academische bachelor	1	1
Academische master	14	11
Verlengingen accreditaties op basis van een positieve instellingsreview		
Professionele bachelor	-	38
Academische bachelor	-	36
Academische master	-	90

Domeinspecifieke leerresultaten

De learning outcomes of domeinspecifieke leerresultaten (DLR) in Vlaanderen beschrijven de onderwijskwalificatie en geven daarmee invulling aan een gemeenschappelijke competentieset waarvan verwacht wordt dat alle studenten Vlaanderenbreed ze verwerven binnen een bepaalde opleiding. De NVAO valideert de domeinspecifieke leerresultaten voor de master-, bachelor-, en graduaatsopleidingen in Vlaanderen nadat deze zijn vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR - voor bachelors en masters), of door de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA - voor gegradueerden). Dit zowel voor nieuwe opleidingen bij het indienen van een Toets nieuwe opleiding als bij het actualiseren van reeds bestaande domeinspecifieke leerresultaten.

In 2019 heeft de afdeling Vlaanderen 114 DLR's gevalideerd, waarvan vijf herzieningen. De DLR's voor de nieuwe graduaatsopleidingen hadden net als het jaar daarvoor in 2019 een belangrijk bijkomend aandeel in de werkzaamheden.

¹ Aanvragen die zijn ingetrokken, zijn wel beoordeeld door een commissie, maar leiden niet tot een formeel besluit van de NVAO

Tabel 2: overzicht aantal gevalideerde DLR's in Vlaanderen

	2019
Gegradueerde	19
Professioneel gerichte bachelors	15
Academisch gerichte bachelors	17
Master	58
Bachelor-na-bachelor	1
Master-na-master	4
Totaal	114

De domeinspecifieke leerresultaten worden op niveau ingeschaald in de Vlaamse kwalificatiestructuur en worden gepubliceerd in de kwalificatiedatabank van het Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS).

Andere activiteiten

DEQAR-project

Eind 2019 werd het DEQAR-project van de European Quality Assurance Register, in samenwerking met NVAO en 16 andere kwaliteitszorgorganisaties en de belangrijkste Europese belanghebbendenorganisaties, succesvol afgerond. Door de deelname aan dit project worden de Vlaamse besluiten en onderliggende beoordelingsrapporten automatisch gepubliceerd in DEQAR, de Europese 'Database of External Quality Assurance Results'. Op die manier krijgen gebruikers gemakkelijk toegang tot rapporten en besluiten over instellingen en opleidingen in het hoger onderwijs. Dit moet de mobiliteit stimuleren en erkenning van diploma's ondersteunen.

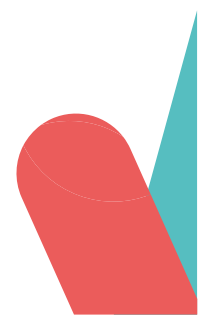
SAMENaries

De SAMENaries zijn interactieve sessies waar de NVAO samen met kwaliteitszorgverantwoordelijken in Vlaanderen de verschillende componenten van het Vlaamse Kwaliteitszorgstelsel uitdiept. Ze geven de betrokken instellingen de kans om onderling en met de NVAO hun ervaringen te delen.

In 2019 organiseerde de afdeling Vlaanderen, naast het grote lanceringsevenement van het nieuwe Vlaamse Kwaliteitszorgstelsel (200 deelnemers), twee SAMENaries:

- SAMENarie studentenparticipatie - 29 april 2019 - LUCA School of Arts
- SAMENarie 'NVAO-kalender stelsel 2019-2025' - 25 juni 2019 - Odisee hogeschool

Aan de SAMENaries namen deel alle Vlaamse universiteiten en hogescholen en vertegenwoordigers van Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) en de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS).

Nederland

Sinds 2012 blijken de uitkomsten van de accreditaties in het Nederlandse hoger onderwijs zeer stabiel. Over de hele linie wordt 95 procent van de bestaande opleidingen van hogescholen en universiteiten positief beoordeeld en opnieuw geaccrediteerd. Ook het percentage nieuwe opleidingen van hogescholen en universiteiten dat in een keer slaagt voor de kwaliteitstoets van de NVAO neemt de laatste jaren toe. Een derde van de nieuwe opleidingen slaagt echter niet in één keer voor de kwaliteitstoets. Bij de toetreding van nieuwe opleidingen blijft de rol van de NVAO als 'poortwachter' van het hoger onderwijs dan ook van belang. Voor 12 instellingen leidde de instellingstoets kwaliteitszorg tot een positief besluit

Overzicht besluiten

Tabel 3: Totaal aantal besluiten Nederland (incl. besluiten toets voorwaarden / na herstel)

	2018	2019
Accreditatie bestaande opleidingen	509	682
Accreditatie nieuwe opleidingen	115	75
Instellingstoets kwaliteitszorg	5	13
Planbeoordeling kwaliteitsafspraken	-	34
Totaal	629	804

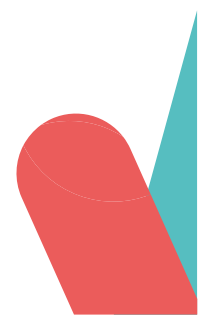
Nadere uitsplitsing

	2018	2019
Accreditatie bestaande opleidingen		
onderzoeksmasters	14	4
beoordeling van herstel	2	10
Accreditatie nieuwe opleidingen		
toets nieuwe associate degree ²	42	-
associate degree	-	23
educatieve master	-	-
toets voorwaarden	21	13
verzwaard (rechtspersoon voor HO)	5	1

Kwaliteit bestaande hogeronderwijsopleidingen stabiel hoog

Het afgelopen jaar toonde een piek in het aantal afgehandelde accreditatieaanvragen van universiteiten, hogescholen en hun opleidingen. In 2019 nam de afdeling Nederland 804 besluiten, waarvan 682 accreditaties van bestaande opleidingen. De uitkomsten van de accreditaties in het Nederlandse hoger onderwijs blijken zeer stabiel van hoge kwaliteit. Over de hele linie wordt 95 procent van de bestaande opleidingen van hogescholen en universiteiten positief beoordeeld en opnieuw geaccrediteerd. Bij vijf procent van de bestaand opleidingen worden bij de heraccreditering voorwaarden opgelegd met een herstelperiode van maximaal twee jaar. Het hoger beroepsonderwijs zet die trend voort, het wetenschappelijk onderwijs onderscheidt zich het afgelopen jaar positief.

² Tot 2018. Daarna kregen de associate degrees de status van opleiding.

Tabel 4: Accreditatie bestaande opleidingen Nederland (excl. beoordelingen van realisatie herstel / voldoen aan voorwaarden)

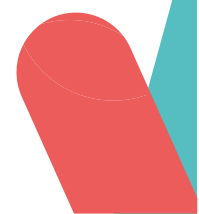
	2017	2018	2019	2019%	Meerjarig 2012-2019	
Wetenschappelijk onderwijs						
Positief	96	211	404	97%	1701	94%
Aanvraag ingetrokken	2	-	1	0%	8	0%
Herstelperiode	2	8	10	2%	97	5%
Totaal wo	100	219	415		1806	
Hoger beroepsonderwijs						
Positief	163	253	211	95%	1473	95%
Aanvraag ingetrokken	1	-	-	0%	9	1%
Herstelperiode	5	9	12	5%	74	5%
Totaal hbo	169	262	223		1556	
Associate degree						
Positief	-	25	35	100%	60	100%
Aanvraag ingetrokken	-	-	-	0%	0	0%
Herstelperiode	-	-	-	0%	0	0%
Totaal ad		25	35		60	

Meer nieuwe opleidingen slagen direct voor kwaliteitstoets

Het percentage nieuwe opleidingen van hogescholen en universiteiten dat in één keer slaagt voor de beoordeling van de NVAO neemt de laatste jaren toe. Voor het eerst sinds jaren daalt wel het aantal aanvragen voor de accreditatie van een nieuwe opleiding. Een derde van de nieuwe opleidingen slaagt echter niet in één keer voor de kwaliteitstoets, met als gevolg dat voorwaarden worden opgelegd of dat de aanvraag wordt ingetrokken. Vooral in het hoger beroepsonderwijs laat het meerjarig gemiddelde een hoger percentage nieuwe opleidingen zien dat de aanvraag intrekt. Bij de toetreding van nieuwe opleidingen blijft de rol van de NVAO als 'poortwachter' van het hoger onderwijs dan ook van belang. Het aantal aanvragen voor nieuwe associate degree-opleidingen bedraagt na de omzetting tot opleiding in 2018 circa twintig per jaar.

Tabel 5: Accreditatie nieuwe opleidingen Nederland (excl. beoordelingen van realisatie herstel / voldoen aan voorwaarden)

	2017	2018	2019	2019%	Meerjarig 2012-2019	
Wetenschappelijk onderwijs						
Positief	18	16	16	70%	100	65%
Aanvraag ingetrokken	4	2	5	22%	22	14%
Voorwaarden	9	3	2	9%	33	21%
Totaal wo	31	21	23		155	
Hoger beroepsonderwijs						
Positief	21	21	14	67%	118	52%
Aanvraag ingetrokken	3	9	4	19%	61	27%
Negatief	-	2	-	0%	2	1%
Voorwaarden	4	7	3	14%	47	21%
Totaal hbo	28	39	21		228	
Associate degree						
Positief	8	22	14	82%	62	70%

Aanvraag ingetrokken	-	4	-	0%	5	6%
Voorwaarden	5	8	3	18%	22	25%
Totaal ad	13	34	17		89	

Instellingstoets kwaliteitszorg

Voor de instellingstoets kwaliteitszorg bezocht de afdeling Nederland het afgelopen jaar 13 hogescholen en universiteiten. Voor 12 instellingen leidde de toets tot een positief besluit. Aan één positief besluit werden voorwaarden verbonden.

Kwaliteitsafspraken bijna afgerond

In 2019 bezochten ongeveer 100 panelleden 54 bekostigde instellingen voor het beoordelen van hun plannen voor het besteden van de studievoorschotmiddelen in het kader van de kwaliteitsafspraken. Over vrijwel alle plannen heeft de afdeling Nederland het afgelopen jaar een advies uitgebracht aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Hoewel nog niet alle besluiten door de Minister zijn genomen, is het beeld dat ongeveer een derde van de instellingen de plantoets de eerste keer niet heeft behaald.

Overige aanvragen

Op verzoek van Minister Van Engelshoven van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap beoordeelde de afdeling Nederland het afgelopen jaar 16 aspirant-opleidingsscholen. De NVAO kon in totaal 13 positieve en 3 negatieve adviezen verstrekken aan de Minister. Daarnaast is in 2019 één advies verstrekt over Transnational Education en zijn twee aanvragen behandeld in het kader van de European Approach. Er zijn 11 beoordelingen uitgevoerd van nieuwe opleidingen waarvan na drie jaar het gerealiseerd niveau moest worden getoetst. Tot slot is driemaal een advies uitgebracht over een nieuwe opleiding van de Universiteit van Curaçao.

Andere activiteiten

Beoordelingskader

Op 1 februari 2019 werd het Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland 2018 van kracht, naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Wet accreditatie op maat. De NVAO organiseerde informatiebijeenkomsten voor medewerkers van hogescholen en universiteiten om hen op de hoogte te brengen van de wijzigingen. In het blad *HO Management* van april 2019 publiceerde de NVAO een kort overzicht van de wijzigingen die met het nieuwe kader en de nieuwe wet samenhangen. In de loop van het jaar vonden de eerste accreditaties van nieuwe en bestaande opleidingen plaats onder het nieuwe kader. Met de inwerkingtreding van dit Beoordelingskader worden geen bijzondere kenmerken meer beoordeeld. De nieuwe wet heeft voor de NVAO ook een nieuwe taak opgeleverd. De afdeling Nederland controleert nu of alle secretarissen aan de onafhankelijkheids- en bekwaamheidseisen voldoen en registreert dat.

De afdeling Nederland organiseert tevens trainingen en structurele terugkom-bijeenkomsten voor de secretarissen, zodat zij aan de bekwaamheidseisen kunnen voldoen.

Bezwaar en beroep

In 2019 behandelde de NVAO Afdeling Nederland twee bezwaren op een accreditatiebesluit, één zaak betrof de afronding van een bezwaarprocedure die gestart is in 2018. In deze bezwaarzaken is in één zaak geadviseerd tot een ongegrondverklaring door de bezwaarschriftenadviescommissie; dit advies is door de NVAO overgenomen. In de andere bezwaarzaak is eveneens besloten tot ongegrondverklaring van het bezwaar.

Tegen deze besluiten is geen beroep ingesteld. Er is in 2019 ook bezwaar gemaakt tegen een voornemen van de NVAO in een accreditatieprocedure, hierover is de NVAO in gesprek met de instelling en wordt ten aanzien van dit voornemen een nieuwe afweging gemaakt. Tot slot is in één bezwaarzaak uit 2018 beroep ingesteld, dit beroep is in 2019 ook weer ingetrokken. In twee dossiers is bezwaar gemaakt tegen een advies van de NVAO. Er vonden in het verslagjaar geen uitspraken plaats van andere Nederlandse rechterlijke instanties.

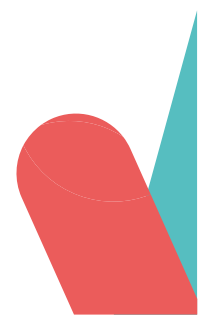
Klachten

In 2019 ontving de afdeling Nederland één klacht over de werkwijze of het gedrag van de NVAO. De NVAO is hierover in gesprek gegaan met klager.

Experiment leeruitkomsten

De belangrijkste activiteit voor de NVAO bij het experiment leeruitkomsten in 2019 was, net als het jaar daarvoor, de monitoring van het experiment. De projectgroep - waarin het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de Inspectie van het onderwijs en de NVAO actief zijn - voerde 11 gesprekken met deelnemende hogescholen over de voortgang van de implementatie van het onderwijsconcept.

In januari organiseerde de NVAO voor de opleidingen die sinds september 2017 zijn gestart een informatiebijeenkomst ter voorbereiding op de accreditatiebeoordeling van de betreffende varianten. De huidige fase van het experiment betekent voor de NVAO het beoordelen van daadwerkelijk gerealiseerde kwaliteit in de experimenterende opleidingen. Het experiment loopt tot 2021 en maakt nog steeds veel energie vrij in de hogescholen. Het enthousiasme is onverminderd groot over de mogelijkheden van de nieuwe aanpak, maar tegelijkertijd blijkt, net als het jaar daarvoor, dat zowel studenten als docenten de mogelijkheden van het gebruikte concept nog veel beter kunnen benutten.

Internationale activiteiten

Beoordeling in Luxemburg

In 2019 werd de NVAO door het Luxemburgse ministerie van hoger onderwijs en onderzoek gevraagd om de onderwijsevaluatie van de Universiteit van Luxemburg uit te voeren en beoordelingen ten behoeve van accreditatie van LUNEX University en vier opleidingen. Deze procedures werden in 2019 voorbereid; de locatiebezoeken vinden plaats in 2020.

Bologna Follow-up Group (BFUG)

Medewerkers van de NVAO namen voor Nederland en Vlaanderen deel aan de bijeenkomsten van de Peer Group on Quality Assurance (Peer Group C) van de Bologna Follow-up Group. De afdeling Vlaanderen assisteerde het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming bij de organisatie en vormgeving van de bijeenkomsten (Vlaanderen was een van de co-chairs, samen met Georgië en Cyprus). Tevens organiseerde de afdeling Vlaanderen in mei 2019 bij de bijeenkomst van de groep in Cyprus voor de aanwezige ministeries een Peer Learning Event over de European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes.

EUniQ

In mei 2019 ging het door de EU gesubsidieerde project "Developing a European Approach for Comprehensive QA of (European) University Network" (EUniQ) van start. Dit project wordt gecoördineerd door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming. De NVAO voert het projectmanagement. Doel van het project is om een Europees kader voor de externe kwaliteitszorg van European Universities te ontwikkelen. Tevens worden belemmeringen en mogelijke oplossingen voor de kwaliteitszorg van European Universities in beeld gebracht. Aan het project nemen 17 organisaties deel: zes ministeries van Onderwijs, drie Europese stakeholderorganisaties en acht kwaliteitszorgorganisaties. In oktober vond in Rome een kick-off bijeenkomst plaats voor de allianties die door de Europese Commissie zijn geselecteerd om de komende drie jaar hun model voor een European University uit te testen. Tevens werden de bouwstenen voor een Europees kwaliteitszorgkader besproken en de voorbereidingen getroffen om het Europese conceptkader in 2020 uit te testen door middel van evaluatieprocedures van vier allianties.

European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes

De European Approach is een internationaal door de ministeries van Onderwijs goedgekeurde beoordeling van internationale joint programmes waarbij in principe één beoordeling nodig is die door andere landen wordt overgenomen en erkend zonder additionele voorwaarden.

De NVAO was actief betrokken bij het vormgeven van deze internationale beoordeling en heeft een aantal beoordelingen uitgevoerd bij bestaande en nieuwe opleidingen. De eerste ervaringen zijn positief. Vorig jaar is een nieuwe opleiding in Nederland geaccrediteerd die inmiddels ook bij alle betrokken partners is goedgekeurd.

Daarnaast is de eerste aanvraag ontvangen die werd beoordeeld door een buitenlandse zusterorganisatie. Tijdens de voorlichtingsbijeenkomsten in Nederland in november 2019 toonden de hogeronderwijs-instellingen veel interesse in de European Approach.

FaBoTo+

In december droeg de NVAO bij aan de organisatie van een Peer Learning Activity (PLA) en voorafgaande survey over de European Approach. De PLA werd georganiseerd binnen het EU gesubsidieerde project "Facilitating the Use of Bologna Tools in higher education" (FaBoTo+) dat wordt gecoördineerd door Nuffic en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Nederlandse vertegenwoordigers van joint programmes consortia en enkele van hun buitenlandse partners namen deel en verzorgden presentaties, alsook de Vlaamse en

Nederlandse ministeries van Onderwijs. Conclusies en actiepunten voortkomend uit de bijeenkomst zijn beschreven in een rapport.

Studiereis Estland-Finland

De NVAO organiseerde in juni 2019 als aanvulling op de Nederlandse discussie over de ontwikkeling van het kwaliteitssysteem een studiereis naar Estland en Finland met vertegenwoordigers van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Inspectie van het Onderwijs, VSNU, VH, NRTO, ISO, LSVb, het wo (Rijksuniversiteit Groningen), het hbo (Hogeschool van Amsterdam) en het onbekostigde hoger onderwijs (Novi). Er is gesproken met bestuursleden van diverse hogeronderwijs-instellingen in beide landen en accreditatieorganisaties Estonian Quality Agency for Higher and Vocational Education (EKKA) en Finnish Education Evaluation Centre (FINEEC).

Andere internationale activiteiten

Kwaliteitszorgnetwerken

In 2019 is de voorzitter van de NVAO herkozen als Board member van de European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA) en tevens herkozen als penningmeester van ENQA. NVAO-medewerkers namen deel aan bijeenkomsten in Tallinn en Yerevan (Members Forum en General Assembly), ENQA -reviews van een aantal kwaliteitszorgorganisaties in andere landen en het ENQA Leadership Programme.

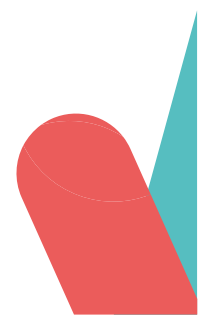
Op 1 juli 2019 is het secretariaat van het European Consortium for Accreditation in higher education (ECA), dat sinds de start van ECA in 2003 door de NVAO werd verzorgd, overgegaan naar de Spaanse kwaliteitszorgorganisatie ACSUCYL. Het bestuurslidmaatschap van ECA is door het vertrek van de NVAO vicevoorzitter beëindigd. De NVAO blijft vertegenwoordigd in werkgroepen van ECA.

Werkbezoeken

De NVAO ontvangt regelmatig buitenlandse delegaties van ministeries van Onderwijs, hogeronderwijsinstellingen en kwaliteitszorgorganisaties voor voorlichting over de Vlaamse en Nederlandse kwaliteitszorgstelsels. In 2019 ontving de NVAO delegaties uit Malta en China.

Medewerkers van de NVAO waren het afgelopen jaar aanwezig bij of verzorgden presentaties over de Vlaamse en Nederlandse kwaliteitszorgstelsels op internationale bijeenkomsten en congressen over kwaliteitszorg in het hoger onderwijs in Duitsland, Georgië, Hongarije, Ierland, Letland, Schotland, Zuid-Korea, Maleisië, Malta, Polen, Roemenië en Zweden.

In september bezocht de NVAO met de inspectie van het Onderwijs en de CDHO accreditatieorganisatie NOKUT in Noorwegen voor informatieuitwisseling over risicogericht toezicht.

Samenwerking met stakeholders

De NVAO overlegt periodiek met de Vlaamse en Nederlandse Ministers van Onderwijs en hun respectievelijke administraties. Tweemaal per jaar participeert het Dagelijks Bestuur van de NVAO in het overleg tussen beide Ministers (Comité van Ministers). Met de Nederlandse en Vlaamse departementen van Onderwijs vindt tevens ambtelijk overleg plaats.

NVAO Afdeling Vlaanderen

De afdeling Vlaanderen organiseert in het Klankbordoverleg met het Departement Onderwijs en Vorming, het Kabinet van de Vlaamse Minister van Onderwijs, de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA) en de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) regelmatig overleg over de ontwikkeling van het Vlaamse kwaliteitszorgstelsel en andere thema's. De afdeling Vlaanderen is waarnemer in de Stuurgroep *learning outcomes* van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR). De afdeling Vlaanderen werkt tevens samen met de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR), de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA), NARIC Vlaanderen, het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) en de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR).

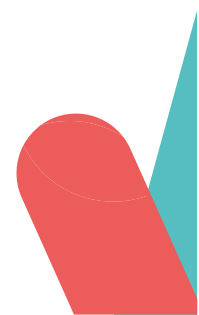
NVAO Afdeling Nederland

De afdeling Nederland houdt op diverse niveaus contact met de koepelorganisaties Vereniging van Universiteiten (VSNU), de Vereniging Hogescholen (VH), de Nederlandse Raad voor Training en Opleiding (NRTO), de Inspectie van het Onderwijs, de Onderwijsraad, de organisatie voor internationale samenwerking in het hoger onderwijs (Nuffic), het Informatiecentrum Diplomawaardering (IDW), het Interstedelijk Studenten Overleg (ISO) en de Landelijke Studenten Vakbond (LSVb). Voor periodiek overleg met diverse stakeholders is een stakeholdersoverleg ingesteld.

Met de Inspectie van het Onderwijs en de evaluatieorganisaties AeQui, Certiked BV, Hobéon Certificering bv, Netherlands Quality Agency (NQA) en Quality Assurance Netherlands Universities (QANU) zit de afdeling Nederland regelmatig samen om de uitvoering van het kwaliteitszorgstelsel en de visitatietrajecten te bespreken.

Met de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) en de Inspectie van het Onderwijs wordt regelmatig overlegd over het uitwisselen van datagegevens. In 2019 is een bijdrage geleverd aan het voorlichten van hogeronderwijsinstellingen over de macrodoelmatigheidsprocedure en aan het versterken van de samenwerkingsverbanden met externe partijen.

Het afgelopen jaar is veel energie gestoken in een verbeterde afstemming tussen de Inspectie van het Onderwijs, CDHO en NVAO. Doel is om met behoud van ieders eigen rol en functionaliteit door goede informatie-uitwisseling, geen dubbel werk en correcte terugkoppeling bij dossiers de afstemming zo snel en soepel mogelijk te laten verlopen en de administratieve lasten voor de instellingen te beperken. De samenwerking levert beslist meerwaarde op: de processen verlopen sneller en effectiever. Bij nieuwe opleidingen die de gehele cyclus van de CDHO en de NVAO doorliepen, werden de eerste resultaten zichtbaar van de afstemming op het vlak van anderstaligheid en de naamgeving van nieuwe opleidingen.

Organisatie NVAO

Bestuur

De Nederlandse en Vlaamse leden van het Bestuur van de NVAO zijn deskundig op het gebied van het hoger onderwijs, de beroepspraktijk van het hoger onderwijs, het wetenschappelijk onderzoek of op het gebied van kwaliteitszorg.

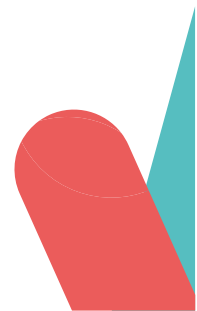
Het Algemeen Bestuur van de NVAO richt zich op het strategisch beleid van de organisatie, bestaat uit maximaal vijftien leden en wordt voor een periode van vier jaar benoemd door het Comité van Ministers (de Nederlandse en Vlaamse Ministers bevoegd voor hoger onderwijs). De voorzitter en maximaal vier andere leden van het Algemeen Bestuur vormen het Dagelijks Bestuur van de NVAO. Het Dagelijks Bestuur - en voor Nederland tevens het Managementteam - is door het Algemeen Bestuur gemandateerd om te beslissen op concrete aanvragen. Het Algemeen Bestuur van de NVAO kwam in 2019 vijfmaal bijeen. Het Dagelijks Bestuur vergaderde wekelijks. Het Bestuur organiseerde tevens bijeenkomsten over strategische beleidsonderwerpen met leden van het Managementteam.

Samenstelling Algemeen Bestuur NVAO (per 31 december 2019)

dr. A.H. (Anne) Flierman - voorzitter, Nederland, tevens lid Dagelijks Bestuur
Ludo Beheydt - Vlaanderen
Julie Beysens - Vlaanderen
Dirk Broos - vicevoorzitter Vlaanderen, tevens lid Dagelijks Bestuur
Rudi D'Hauwers - Vlaanderen, tevens lid Dagelijks Bestuur
Mia De Schampelaere - Vlaanderen
prof. dr. J. (Jeroen) Huisman - Internationaal
dr. A. (Anneke) Luijten-Lub - Nederland, tevens lid Dagelijks Bestuur
Bart Maes - Vlaanderen
T.J.E. (Truus) Omta - Nederland
J.A. (Jet) Rip MSc - Nederland
M.A. (Michaël) van Straalen - Nederland
dr. B.E. (Lieteke) van Vucht Tijssen - Nederland

Samenstelling Dagelijks Bestuur NVAO (per 31 december 2019)

dr. A.H. (Anne) Flierman (voorzitter)
Dirk Broos (vicevoorzitter)
Rudi D'Hauwers
dr. A. (Anneke) Luijten-Lub

Bureau

Andere locatie

In 2020 loopt de huurovereenkomst van het huidige pand van de NVAO op Parkstraat 28 in Den Haag af. Het Managementteam is het afgelopen jaar gestart met het zoeken van een nieuwe locatie. In juni werd, na goedkeuring door beide ministeries van Onderwijs, gekozen voor kantoorgebouw *Haagsche Hof* op Parkstraat 83 in Den Haag. De nieuwe locatie biedt de mogelijkheid om in de toekomst, geheel volgens de strategie van de NVAO, nog meer in te zetten op samenwerking en flexibiliteit. Het nieuwe pand is tegelijk ook duurzamer. De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) en de Commissie Macrodoelmatigheid MBO (CMMBO) maken gebruik van de faciliteiten van de NVAO en verhuizen begin 2020 mee.

Archief en automatisering

Het Archief heeft in 2019 verder gewerkt aan het digitaliseren van het archief. Het project Digitaal Archief is noodzakelijk om aan de eisen van de Archiefwet te blijven voldoen en om de aanvraagprocedure te vereenvoudigen. De digitalisering wordt afgerond voor maart 2020. Binnen de afdeling ICT is het afgelopen jaar extra inzet gepleegd om te komen tot verbetering en optimalisering van de digitale werkprocessen. Voor de website van de NVAO werd een nieuwe digitale ontsluiting van de besluiten en de daarbij behorende rapporten ontwikkeld. De Vlaamse overheid (AHOVOKS) wisselt automatisch datagegevens uit met de interne systemen van de NVAO. De Nederlandse gegevens worden voor het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs (CROHO) uitgewisseld met de Dienst Uitvoering Onderwijs Groningen (DUO). In het verslagjaar is verder gewerkt aan het opzetten van een panelportaal waardoor de samenstelling van panels voor opleidingen en instellingen eenvoudiger en transparanter kan plaatsvinden.

Communicatie

In de zomer van 2018 lanceerde de NVAO een nieuwe huisstijl. Als sluitstuk van dit traject werd in maart 2019 de nieuwe website gelanceerd, inclusief de nieuwe digitale ontsluiting van de besluiten en rapporten van de NVAO. Dankzij de nieuwe website vinden bezoekers nog sneller het antwoord op hun vragen. De website sluit dan ook dichter aan bij concrete wensen en noden van gebruikers. Aan de basis ligt een survey bij meer dan 300 kwaliteitszorgmedewerkers, commissieleden, studenten en het bredere hoger onderwijsveld.

Heldere procedurepagina's op de website wijzen gebruikers nu nog beter de weg door de vele documenten en bepalingen. Iedere procedure is vertaald naar een concreet en downloadbaar stappenplan. Naast relevante informatie, veelgestelde vragen en documenten vindt de gebruiker bij iedere procedure op de website een contactpunt en is er de mogelijkheid om digitaal een aanvraag in te dienen.

Jaarlijks informeert de NVAO met persberichten, nieuwsflashes en berichten op sociale media diverse doelgroepen - van kwaliteitszorgmedewerkers tot internationale partnerorganisaties - over haar werkzaamheden in Vlaanderen, Nederland en op internationaal gebied. Het digitale magazine FOQUS zorgt voor een toegankelijke en handige vertaling van overzichtsrapportages, jaarverslagen en andere thematische analyses.

De Vlaamse en Nederlandse afdelingen van de NVAO organiseerden het afgelopen jaar in samenwerking met de afdeling Communicatie SAMENarief en informatie-bijeenkomsten voor kwaliteitszorgmedewerkers van instellingen, panelleden en evaluatieorganisaties over de Vlaamse en Nederlandse kwaliteitszorgstelsels. Daarnaast vonden periodieke bijeenkomsten plaats in het kader van de beoordeling van de plannen in het kader van de kwaliteitsafspraken en trainingen voor Nederlandse voorzitters en secretarissen en Vlaamse commissieleden. De jaarlijkse Meet&Greet werd het afgelopen jaar voor het eerst voorafgegaan door een professionaliserings-bijeenkomst voor Nederlandse en Vlaamse panel- en commissieleden ten behoeve van de accreditatie van nieuwe opleidingen.

HR

Voor de afdeling HR vormde de invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA) per 1 januari 2020 een omvangrijk project. Daarnaast is het afgelopen jaar aandacht besteed aan een nieuw HR-beleid en de invoering van het functiegebouw Rijk.

Het aantal medewerkers van de NVAO omvatte in het verslagjaar 49,86 fte (2018: 49,1) (zie tabel 7). Er zijn diverse Nederlandse en één Vlaamse beleidsmedewerker geworven als opvolging van vertrekkende medewerkers en om goed in te kunnen spelen op de werkbelasting. Het gehele jaar is opnieuw gebruik gemaakt van een kleine groep vaste inhuur- en oproepkrachten als opvang bij ziekte voor de bedrijfsvoering, bestuurssecretariaat, receptie en IT. De werkdruk is en blijft hoog om alle aanvragen en overige projecten in het kader van de Vlaamse en Nederlandse kwaliteitszorgstelsels te kunnen behandelen.

Tabel 7: NVAO fte's per functie, per 31 december (excl. Bestuur/inhuur)

	2018	2019
Beleidsmedewerkers	18,01	21,67
Internationalisering	2,11	1,62
Ondersteuning en Bedrijfsvoering	20,93	19,17
Management en Directie	4,22	4,22
Bestuur	3,83	3,18
Totaal fte	49,1	49,86

In het gebouw van de NVAO in Den Haag zijn tevens gevestigd de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) en de Commissie Macrodoelmatigheid MBO (CMMBO). De commissies opereren onafhankelijk, maar de medewerkers en de logistieke en facilitaire voorzieningen zijn ondergebracht bij de NVAO. Bij de CDHO zijn in 2019 na het vertrek van medewerkers twee nieuwe beleidsmedewerkers en een juridisch beleidsmedewerker aangetrokken (zie tabel 8).

Tabel 8: CDHO en CMMBO fte's, per 31 december

	2018	2019
CDHO	4,7	3,34
CMMBO	2,3	2,45
Totaal fte	7,0	5,79

Interne kwaliteitszorg

Auditcommissie

Het Algemeen Bestuur heeft in oktober 2019 besloten de interne kwaliteitszorg van de NVAO jaarlijks te toetsen door middel van een Auditcommissie bestaande uit drie Nederlandse en Vlaamse leden van het Algemeen Bestuur. Onderdeel van de interne audit betreft het monitoren van de mandaatregeling binnen de afdeling Nederland.

Afdeling Nederland

De afdeling Nederland evalueert voortdurend de primaire werkprocessen na het afronden van accreditatieprocedures voor bestaande of nieuwe opleidingen. Daarnaast is in 2019 de interne kwaliteitszorg van de NVAO verder ontwikkeld.

Het nieuwe beleid volgt de uitgezette koers, maar legt meer nadruk op de evaluatie of de NVAO haar strategische uitgangspunten en waarden waarmaakt. Hiertoe zijn de vragenlijsten aangepast voor de evaluatie van de toets nieuwe opleiding, de instellingstoets kwaliteitszorg en de plantoets in het kader van de kwaliteitsafspraken. De vragenlijsten bieden ruimte voor het aangeven van praktische knelpunten en tevredenheid met de werkzaamheden van de NVAO. De bevraging biedt daarnaast inzicht of stakeholders thema's als vertrouwen, autonomie, lastenverlichting of transparantie herkennen in de praktijk van de activiteiten van de NVAO. De NVAO zal ook andere instrumenten ontwikkelen, zoals gesprekken met groepen stakeholders.

Afdeling Vlaanderen

De afdeling Vlaanderen ontwikkelde in 2019 een nieuw beleid voor haar interne kwaliteitszorg, onder meer om na te gaan in hoeverre operationele processen voldoen aan wat initieel beoogd werd en deze bij te sturen en te verbeteren waar nodig. Vanuit de algemene uitgangspunten voor de NVAO integreert de interne kwaliteitszorg twee bijkomende aspecten in het interne kwaliteitsbeleid: een combinatie van de oorspronkelijke *Deming-cirkel* (PDCA-cyclus: plan, pilot, study, implement) met de *IMWR-cyclus* (inspireren, mobiliseren, waarderen en reflecteren) en *NVAO's Waarderende Aanpak*. Elke beoordeling vindt plaats in een eigen context en in co-creatie, dat wil zeggen een open dialoog, gedeeld inzicht en reflectie. Er wordt bijzondere aandacht besteed aan wat goed gaat, met een focus op het verankeren en stimuleren van goedlopende processen. Dat neemt niet weg dat de medewerkers en het bestuur van de NVAO onduidelijkheden of aandachtspunten aan de oppervlakte brengen en kritisch onderzoeken. Verder vloeit uit de combinatie van de verschillende theorieën binnen één cyclus voort dat er naast een beperkt kwantitatief uitgangspunt, vooral nood is aan een kwalitatieve aanpak waardoor niet enkel de stand van zaken in kaart wordt gebracht, maar vooral ook leerpunten en potentieel toekomstige risico's en (leer)kansen.

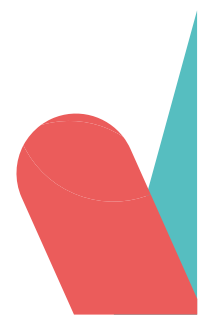
Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad voerde in 2019 vijfmaal overleg met de werkgever. Terugkerende onderwerpen op de agenda waren de huisvesting; de opvolging aan het eind 2018 uitgevoerde medewerkerstevredenheidsonderzoek en het nieuwe HR-beleid. In het kader van de actualisering van de arboregelingen werd met instemming van de Ondernemingsraad een preventiemedewerker aangesteld en het BHV-team uitgebreid. De Ondernemingsraad zelf finaliseerde het eigen reglement. Door het vertrek van één van de leden werd een tussentijdse verkiezing georganiseerd.

Vertrouwenspersonen

De NVAO kent een vertrouwenspersoon voor ongewenste omgangsvormen en een voor integriteit en heeft deze twee rollen intern belegd bij één medewerker. Een externe vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvormen is werkzaam bij bureau Bezemer & Schubad te Rotterdam. Medewerkers kiezen zelf of, en zo ja, met welke vertrouwenspersoon zij een gesprek aangaan.

In 2019 voerde de externe vertrouwenspersoon geen gesprekken met NVAO-medewerkers. De interne vertrouwenspersoon voerde op verzoek van een NVAO-medewerker één gesprek over integriteit. Het betrof een kwestie over al dan niet gedane toezeggingen door de leidinggevende over de besteding van een ontwikkelbudget en hogere inschaling in het salarisgebouw. In goed onderling overleg spraken medewerker en vertrouwenspersoon af dat de vertrouwenspersoon geen stappen onderneemt.

Financiën

De NVAO heeft over het jaar 2019 een negatief resultaat behaald van € 1.081.000 voor bestemming (2018: positief resultaat € 322.000). Het negatief resultaat bestaat uit een negatief resultaat van € 97.000 langs Nederlandse zijde en een negatief resultaat van € 984.000 langs Vlaamse zijde. Na de mutaties in de wettelijke reserve en de bestemde reserve bedraagt het resultaat 2019 na bestemming positief € 47.000 (2018: positief resultaat € 103.000). Dit resultaat bestaat uit een positief resultaat van € 189.000 langs Nederlandse zijde en een negatief resultaat van € 142.000 langs Vlaamse zijde. Het negatief resultaat voor Vlaanderen is in belangrijke mate te verklaren door de wijzigingen in de regelgeving waardoor er niet enkel meer aanvragen zijn ingediend dan begroot voor educatieve graduaats- en masteropleidingen en omvormingsdossiers van graduaatsopleidingen, maar ook dat deze aanvragen kosteloos dienden te worden behandeld.

Er zijn in 2019 minder Nederlandse aanvragen voor accreditatie en de toets nieuwe opleiding ingediend dan gepland. Conform de gemaakte afspraken met de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, heeft de NVAO de toetsing van de Kwaliteitsafspraken NL bij 54 bekostigde instellingen ter hand genomen, alsook de toets nieuwe opleidingen voor Aspirant Opleidingsscholen.

Er zijn in 2019 minder reguliere Vlaamse aanvragen ingediend dan gepland, met name het aantal accreditaties en TNO's. Daarnaast hebben de Vlaamse hogescholen en universiteiten aanvragen ingediend voor de omvorming van hbo5-opleidingen tot volwaardige graduaatsopleidingen aan de hogescholen en TNO-aanvragen voor educatieve graduaats- en masteropleidingen.

Na verwerking van het resultaat komt het vermogen van de NVAO uit op € 2.848.000 (2018: € 3.929.000). De solvabiliteit komt daarmee op 45,1 procent (2018: 56,8 procent).

Voor het jaar 2020 worden er geen mutaties verwacht ten aanzien van de Nederlandse subsidie als gevolg van de overeenkomst met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de afstemming van de taken en de daarvoor benodigde middelen van de NVAO in de periode tot en met 2020. De gesprekken met Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de financiering na 2020 zijn inmiddels gestart en worden naar verwachting voor de zomer van 2020 afgerond. Langs Vlaamse zijde is er voor 2020 een recurrente besparing van 6% op de basisfinanciering doorgevoerd. Nadat er enige onduidelijkheid was over de financiering voor bijkomende opdrachten is er voor 2020 € 200.000 toegekend voor bijkomende opdrachten. De onduidelijkheid over de bijkomende financiering voor extra opdrachten vraagt de nodige aandacht.

Marktrisico of prijsrisico

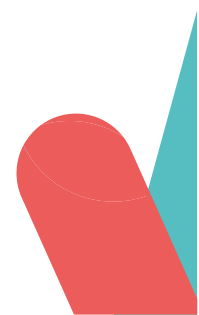
De NVAO heeft geen financiële instrumenten waarover een bijzonder marktrisico of prijsrisico wordt gelopen.

Kredietrisico

De afnemers van de NVAO zijn voornamelijk onderwijsinstellingen in het hoger en wetenschappelijk onderwijs. De NVAO schat de kans laag in dat haar afnemers niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Daarbij dienen aanvragen betaald te worden, voorafgaand aan de behandeling er van. Om die reden heeft de NVAO geen maatregelen genomen om dit risico te verlagen.

Liquiditeitsrisico

Onder normale omstandigheden verwacht de NVAO in 2020 geen bijzonderheden rond de liquiditeitspositie. Voor alle wettelijk taken geldt dat de instellingen de tarieven betalen voorafgaand of in de aanvangsfase van een beoordeling.

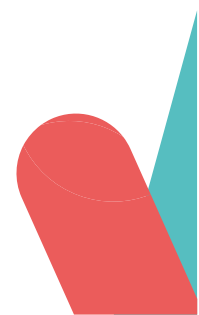

Kasstroomrisico

De NVAO beschikt niet over financiële instrumenten waarover onzekerheid bestaat over toekomstige kasstromen.

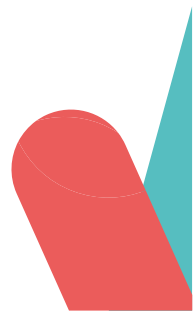
Gebeurtenissen na balansdatum

- De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de jaarrekening 2019 zijn gebaseerd op de continuïteitsveronderstelling van de NVAO. De uitbraak van het COVID-19 virus medio februari 2020 heeft ook voor Vlaanderen en Nederland grote gevolgen. Om het virus zo goed mogelijk te bestrijden, hebben de regeringen in beide regio's maatregelen getroffen, waaronder het verbieden van bijeenkomsten van (grote) groepen mensen, diverse reisverboden en de sluiting van eet- en drinkgelegenheden en sport- en fitnessclubs, scholen en kinderdagverblijven tot in ieder geval 19 (Vlaanderen) of 29 (NL) april 2020. Vergaande maatregelen zijn op dit moment niet uitgesloten. Dit heeft een aanzienlijke impact op de werkzaamheden in het Hoger Onderwijs en daarmee ook voor de NVAO. De uiteindelijke gevolgen hiervan zijn op dit moment nog niet te overzien.
- Voor onze organisatie heeft de uitbraak van het COVID-19 virus, op het moment van het opmaken van de jaarrekening, directe organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden. Deze organisatorische gevolgen c.q. onzekerheden bestaan uit:
  - a. Het noodgedwongen uitstellen van activiteiten, m.n. Toetsen nieuwe opleidingen tot tenminste 1 september 2020 (NL);
  - b. Het verlengen van de termijn voor het indienen van accreditatieaanvragen voor het indieningsmoment november 2020 met 1 jaar (NL), waardoor er in 2020 minder accreditatieaanvragen zullen worden afgehandeld;
  - c. Het opschorten van alle beoordelingsprocedures (VL) tot een maand na de herziening van de door de Vlaamse en Belgische overheden genomen maatregelen.
- Naast de bovenstaande organisatorische gevolgen heeft dit direct dan wel indirect financiële gevolgen c.q. onzekerheden voor de NVAO. Voor het boekjaar 2019 zijn er geen directe gevolgen van toepassing. Echter vanaf het boekjaar 2020 kunnen de volgende financiële gevolgen van toepassing zijn voor onze organisatie, voor zover wij kunnen overzien op het moment van het opmaken van de jaarrekening:
  - a. ontwikkeling baten: minder aanvragen TNO's betekenen minder inkomsten uit procedures. De omvang daarvan valt nog niet vast te stellen (NL);
  - b. ontwikkeling lasten: minder TNO's betekent ook minder lasten, de omvang daarvan valt op dit moment nog niet vast te stellen (NL);
  - c. ontwikkeling liquiditeit: effecten vallen nog niet vast te stellen;
  - d. ontwikkeling personele bezetting versus inhuur: effecten vallen nog niet vast te stellen.
- De uitbraak van het COVID-19 virus heeft geen (significante) invloed op de cijfers over het boekjaar 2019. Het dagelijks bestuur heeft passende maatregelen genomen c.q. zorgt ervoor dat passende maatregelen worden genomen om de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten te waarborgen. Het dagelijks bestuur van de NVAO acht een duurzame voortzetting van de bedrijfsactiviteiten derhalve mogelijk. De jaarrekening is opgemaakt uitgaande van de veronderstelling van continuïteit van de NVAO.

NVAO VERSLAG ALGEMEEN BESTUUR 2019

18 MEI 2020

Inhoud

Algemeen Bestuur NVAO	25
Samenstelling	26
Overzicht nevenfuncties	26
Rooster van aftreden	27
Belangrijke bespreekpunten	28

Algemeen Bestuur NVAO

Het Bestuur van de NVAO kende in 2019 een grondige vernieuwing. Vorig jaar nam de NVAO afscheid van vicevoorzitter mevrouw Ann Verreth (februari) en de bestuursleden de heren Paul Zevenbergen (september), Marc Luwel (november) en Jasper Tuijtel (december). De NVAO bedankt allen voor hun waardevolle inbreng de afgelopen jaren voor de verdere ontwikkeling van de Nederlandse en Vlaamse kwaliteitszorgstelsels.

Op voordracht van Minister Van Engelshoven van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap benoemde het Comité van Ministers per 1 april de heer prof. dr. J. Huisman tot lid van het Algemeen Bestuur NVAO als opvolger van mevrouw prof. S.E. Buitendijk MD MPH PhD. Jeroen Huisman is werkzaam als professor Hoger Onderwijs bij het Centrum voor Hoger Onderwijs Governance Gent (CHEGG) van de Universiteit Gent.

Het Comité van Ministers benoemde per 1 oktober mevrouw dr. A. Luijten-Lub tot lid van het Algemeen en Dagelijks Bestuur van de NVAO, als opvolger van de heer Zevenbergen. Anneke Luijten-Lub was eerder stafdirecteur Onderwijs en Onderzoek bij de Hanzehogeschool Groningen en werkzaam bij de hogeschool Arnhem Nijmegen, de provincie Overijssel en de universiteit Twente.

De heer Dirk Broos werd per 2 oktober 2019 en de heer Rudi D'Hauwers per 1 november 2019 door het Comité van Ministers op voordracht van Vlaams Minister van Onderwijs Hilde Crevits benoemd tot respectievelijk vicevoorzitter en lid van het Algemeen en Dagelijks Bestuur van de NVAO. Dirk Broos was de afgelopen jaren kabinetschef Onderwijs bij Vlaams Minister van Onderwijs Hilde Crevits. Rudi D'Hauwers was lid van het Algemeen Bestuur van de NVAO en adjunct-kabinetschef algemeen beleid bij diverse Ministers.

Het Comité van Ministers benoemde tevens per 1 november 2019 mevrouw Julie Beysens tot lid van het Algemeen Bestuur als opvolger van de heer D'Hauwers. Julie Beysens is Raadgever Onderwijs bij het Kabinet van viceminister-president Bart Somers. Zij was eerder Raadgever Hoger Onderwijs, Wetenschapsbeleid en Media bij diverse ministers.

Algemeen Bestuur NVAO 2019

Samenstelling

(per 31 december 2019)

dr. A.H. Flierman - voorzitter, Nederland, tevens lid Dagelijks Bestuur
Dirk Broos - vicevoorzitter, Vlaanderen, tevens lid Dagelijks Bestuur
Ludo Beheydt - Vlaanderen
Julie Beysens - Vlaanderen
Rudi D'Hauwers - Vlaanderen, tevens lid Dagelijks Bestuur
Mia De Schamphelaere - Vlaanderen
prof. dr. J. Huisman - Internationaal
dr. A. Luijten-Lub - Nederland, tevens lid Dagelijks Bestuur
Bart Maes - Vlaanderen
T.J.E. Omta - Nederland
J.A. Rip MSc - Nederland
M.A. van Straalen - Nederland
dr. B.E. van Vucht Tijssen - Nederland

Overzicht nevenfuncties

Onderstaande nevenactiviteiten zijn door de Vlaamse en Nederlandse ministeries van Onderwijs beoordeeld als niet-conflicterend met de functie van bestuurslid van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO).

dr. A.H. Flierman - voorzitter, Nederland, tevens lid Dagelijks Bestuur

- Lid Bestuur European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA)
- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Landschap Overijssel
- Voorzitter Raad van Toezicht SANTIZ te Winterswijk en Doetinchem
- Lid Raad van Toezicht Nuffic
- Lid Raad van Toezicht Landschappen Nederland
- Lid Raad van Commissarissen Cogas BV Almelo

Dirk Broos - vicevoorzitter, Vlaanderen, tevens lid Dagelijks Bestuur

- Voorzitter Wit-Gele Kruis Vlaanderen
- Voorzitter Centrum Algemeen Welzijnswerk Antwerpen
- Lid Raad van Bestuur Openbaar Psychiatrisch Ziekenhuis Geel
- Lid Raad van Bestuur VZW Koraal Antwerpen
- Lid Beheerscomité Secundair Onderwijs Broeders van Liefde Gent

Ludo Beheydt - Vlaanderen

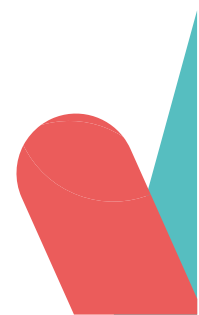
- Wetenschappelijk adviseur Erasmus+ OLS Scientific Committee voor Online Support cursussen en toetsen voor Europese talen
- Redacteur tijdschrift *Neerlandia*

Rudi D'Hauwers - Vlaanderen, tevens lid Dagelijks Bestuur

- Waarnemend lid Raad van Bestuur NV SchoollInvest
- Zaakvoerder BVBA The Next Big Idea
- Lid Raad van Bestuur Vlaamse Kring voor Esthetica

Mia De Schamphelaere - Vlaanderen

- Lid Raad van Bestuur Katholiek Onderwijs Bisdom Antwerpen (vzw KOBA), 1995-2007, 2012-heden
- Lid Algemene Vergadering Katholiek Onderwijs Bisdom Antwerpen (vzw KOBA), 2007-heden
- Lid Algemene Vergadering Universitair Centrum Sint-Ignatius Antwerpen (UCSIA), 2004-heden

- Lid Raad van Bestuur Katholiek Onderwijs Vlaanderen, sinds januari 2015
- Stichter Fonds Jovel (Koning Boudewijnstichting), van 2014-heden
- Bestuurder N.V. Triakon en N.V. Triakon, sinds 1997 en Voorzitter, sinds 2017

prof. dr. J. Huisman – Internationaal

- Editor *Higher Education Policy*
- Co-editor *SRHE Higher Education* book series
- Co-editor *Emerald Theory and Method in Higher Education Research* book series

dr. A. Luijten-Lub - Nederland, tevens lid Dagelijks Bestuur

- Lid Klankbordgroep Nationaal Coördinatiepunt NLQF

T.J.E. Omta - Nederland

- Lid Raad van Advies Piet Zoomers Holding B.V.
- Secretaris Kredietcoöperatie Veluwe
- Taalcoach Taalhuis Noordwest Veluwe
- Lid Klachtencommissie Zorgaanbieders Midden Nederland
- Coöperatie Zorgaanbieders Midden Nederland (CZMN), Lid Klachtencommissie Cliënten

J.A. Rip MSc - Nederland

- Vrijwilliger TeamUp, samenwerkingsproject War Child Holland, Safe the Children en Unicef, sinds 2016

M.A. van Straalen - Nederland

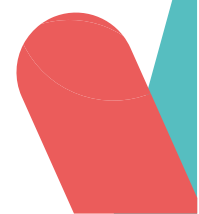
- Voorzitter Vereniging Openbare Bibliotheken (VOB), sinds 2018
- Voorzitter Beoordelingscommissie Sterker Techniekonderwijs VMBO, sinds 2018
- Voorzitter Strategische Commissie Betere Regelgeving Bedrijven, sinds 2018
- Lid Bijzondere Programmaraad PGS, sinds 2018
- Directeur/Bestuurder NL-Confidential, sinds 2019
- Bestuurslid Nederlandse Norm (NEN) en Nederlands Normalisatie Instituut (NNI), sinds 2014
- Voorzitter Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA – De Haag, sinds 2011
- Voorzitter Adviesraad Berichtgevers Centraal Bureau voor Statistiek, sinds 2011
- Ambassadeur VMBO on Stage, sinds 2017

dr. B.E. van Vucht Tijssen - Nederland

- Voorzitter Raad van Toezicht Universiteit voor Humanistiek, sinds 01-01 2013
- Voorzitter Commissie Hestia Impuls Programma NWO, 3^e jaar per 01-09-2020
- Voorzitter Raad van Toezicht, METS Institute, sinds januari 2017
- Lid Cel Taalregeling Vlaamse Commissie Hoger Onderwijs, 2^e termijn sinds 01-11 2017
- Voorzitter Bestuur Humanistische stichting Socrates, sinds 01-01-2013
- Voorzitter bestuur Seniorweb

Rooster van aftreden

		Benoemd per	Aftredend per
dr. A.H. Flierman	voorzitter, lid DB	01.05.2013	10.05.2021
Dirk Broos	vicevoorzitter, lid DB	01.10.2019	01.10.2023
Ludo Beheydt	bestuurslid	01.05.2017	01.05.2021
Julie Beysens	bestuurslid	01.11.2019	01.11.2023
Rudi D'Hauwers	Bestuurslid, lid DB	01.11.2019	01.11.2023
Mia De Schamphelaere	bestuurslid	01.02.2013	01.02.2021
prof. dr. J. Huisman	bestuurslid	01.04.2019	01.04.2023
dr. A. Luijten-Lub	bestuurslid, lid DB	01.10.2019	01.10.2023
Bart Maes	bestuurslid	01.02.2013	01.02.2021
T.J.E. Omta	bestuurslid	01.05.2017	01.05.2021

J.A. Rip MSc	bestuurslid	01.06.2017	01.06.2021
M.A. van Straalen	bestuurslid	01.12.2018	01.12.2022
dr. B.E. van Vucht Tijssen	bestuurslid	01.02.2013	01.02.2021

Belangrijke bespreekpunten

In 2019 kwam het Algemeen Bestuur van de NVAO vijfmaal bijeen (11 maart, 13 mei, 3 juli, 14 oktober en 9 december). Tijdens de vergaderingen wordt het conceptverslag van de voorgaande vergadering vastgesteld. Tevens zijn beschikbaar de besluiten- en actiepuntenlijsten van het Algemeen Bestuur en de overzichten van de afgeronde beoordelingsprocedures voor Vlaanderen en Nederland. Het Algemeen Bestuur kan tijdens de vergaderingen de opvolging van concrete beoordelingsprocedures bespreken, evenals procedures in het kader van de regeling bezwaar en beroep. In 2019 sprak het Algemeen Bestuur specifiek over onderstaande onderwerpen.

Externe projecten en wetgeving

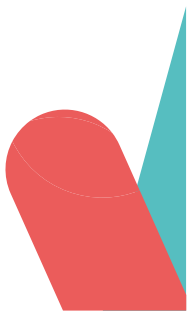
Het Algemeen Bestuur bespreekt regelmatig de voortgang van de tweede ronde van de Nederlandse instellingstoets kwaliteitszorg en concrete casussen. Vlaanderen ontwikkelde in overleg met de instellingen de Kalender instellingsreview 2020-2025. Met de kalender wordt gedurende het kalenderjaar een goede werkverdeling gerealiseerd.

Het hoger beroepsonderwijs op kwalificatieniveau 5 (HBO5) van de Centra voor Volwassenenonderwijs is sinds het academiejaar 2019-2020 naar de Vlaamse hogescholen overgegaan. De betrokken hogeschool vormde daarvoor de HBO5-opleiding om tot een graduaatsopleiding. Die omvorming verliep via een toets nieuwe opleiding. In 2019 heeft de Afdeling Vlaanderen 119 opleidingen beoordeeld. Aangezien een graduaatsopleiding voor een derde van het curriculum in werkplekleren moet voorzien, ging veel aandacht naar de wijze waarop de hogescholen dit vormgeven. In september 2019 publiceerde de NVAO een uitgebreide overzichtsrapportage over de kwaliteit van de graduaatsopleidingen. Voor de hervorming van de Vlaamse lerarenopleidingen ontving de Afdeling Vlaanderen het afgelopen jaar 60 aanvragen voor nieuwe educatieve graduaats- en masteropleidingen. Voor de beoordeling van nieuwe educatieve graduaats- en masteropleidingen werden 82 commissies samengesteld. Gezien de omvang en de mogelijke vergelijkbaarheid is veel aandacht uitgegaan naar het waarborgen van zowel de verticale als de horizontale consistentie. In mei 2019 publiceerde de NVAO een uitgebreide overzichtsrapportage over de kwaliteit van de lerarenopleidingen.

Bij het Nederlandse project Experiment Flexibilisering vindt de beoordeling van de standaarden 2 en 3 regelmatig in eigen regie plaats door de instellingen. Zij zijn tevreden over dit proces.

In 2020 verstrekt de Afdeling Nederland een indicatie over de gerealiseerde kwaliteit binnen het project Experiment Leeruitkomsten, zodat de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap tijdig duidelijkheid kan geven over het vervolgtraject. De beoordeling verloopt volgens dezelfde voorwaarden als een reguliere accreditatie, waarbij extra aandacht wordt gegeven aan het onderwijs, de toetsing en de experimentkenmerken.

Binnen het project rond de Kwaliteitsafspraken worden meer herkansingen gepland dan bij aanvang was voorzien. De meest voorkomende oorzaken zijn dat instellingen in de praktijk moeite hebben om uit te werken hetgeen in sectorakkoorden en het protocol van de NVAO is vastgelegd. Ook wordt het meerjarenplan niet overal op de juiste wijze geconcretiseerd. De medezeggenschap functioneert goed - maar er is verbetering nodig. De NVAO voerde daartoe overleg met de koepels, de instellingen en de panelvoorzitters.

Als gevolg van de invoering van Nederlandse Wet accreditatie op maat, heeft het Algemeen Bestuur de aangepaste mandaatregeling van het Dagelijks Bestuur voor Nederland vastgesteld, evenals de *Richtlijn vakbekwaamheid secretarissen*, het *Protocol experiment Leeruitkomsten* en het *Protocol pilot instellingsaccreditatie*. Het Algemeen Bestuur besprak de consequenties van de invoering van het Wetsvoorstel taal en toegankelijkheid en liet input verstrekken richting het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Gezamenlijke projecten

De NVAO werkt zowel in Nederland als in Vlaanderen aan het verder versterken van de lerarenopleidingen en het versterken van het “samen opleiden”.

De Nederlandse opleidingsschool is een samenwerking tussen een pabo en secundaire scholen met als doel om samen op te leiden: minimaal 40 procent van het curriculum wordt ingevuld met ‘samen opleiden’. De verantwoording wordt verdeeld, de instituten zijn eindverantwoordelijk. Het traject duurt drie jaar. Na 2020 worden de opleidingsscholen niet meer apart beoordeeld door de NVAO, maar neemt de beroepsgroep de beoordeling over.

‘Werkpleklers’ is belangrijk in het huidige onderwijs. Een interne werkgroep betreft het Nederlandse en Vlaamse werkveld bij het ontwikkelen van een randvoorwaardelijk instrument dat kan bijdragen aan het succes van werkpleklers. De instellingen houden zelf toezicht op de kwaliteit van leer-werkplekken van bedrijven. Het Algemeen Bestuur wijst op het belang van het Nederlandse mbo-onderwijs en het Vlaamse duaal leren in het secundair onderwijs als sectoren die beiden ervaring hebben met werkpleklers.

Europese projecten

Op voorstel van de Afdeling Vlaanderen is binnen de *Bologna Peer Support Group* een mobiliteitsproject gestart om medewerkers uit te wisselen (*staff mobility*). Het gaat om het uitwisselen van medewerkers van kwaliteitszorgorganisaties en medewerkers van ministeries met kwaliteitszorg in de portefeuille.

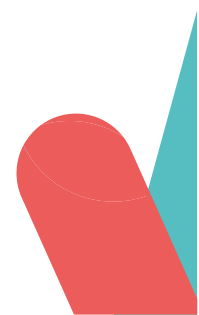
De Europese Unie is een pilot gestart rond het vormgeven van Europese Universiteiten. In maart begon het EUniQ-project, dat wil komen tot een beoordelingskader externe kwaliteitszorg voor de Europese Universiteiten. In juli werden 17 Europese Universiteiten erkend. Dit project is gekoppeld aan de *Bologna Peer Support Group*, voorgezeten door Vlaanderen. De NVAO Afdeling Vlaanderen voert het projectmanagement.

De NVAO is door het Luxemburgse ministerie van onderwijs aangesteld als beoordelingsorgaan. De Afdeling Vlaanderen voert de beoordeling uit en ontwikkelt adviezen voor de Luxemburgse overheid.

Kwaliteitsborging

In Nederland onderzoekt het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hoe de kwaliteitsborging van het hoger onderwijs in het buitenland verloopt. De Afdeling Nederland richt zich op een innovatieve ontwikkeling van het stelsel en organiseerde in 2019 een werkbezoek naar Estland en Finland met vertegenwoordigers van het Nederlandse ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de onderwijskoepels, instellingen en studentenbonden. Vlaanderen zette in 2019 vanuit het nieuwe Kwaliteitszorgstelsel 2019-2025 de vervolgstap om in overleg met alle instellingen te komen tot een kwaliteitszorgkalender tot 2025. Zo wordt voor de instellingen en voor de NVAO duidelijk wat de komende jaren op de planning staat.

In 2019 bracht het Algemeen Bestuur een werkbezoek aan de Universiteit Antwerpen. Vice-rector Ann De Schepper verzorgde een presentatie over de Europese Universiteiten en het project *Young Universities for the Future of Europe* (YUFE) waaraan de Universiteit Antwerpen participeert en de trekker is op gebied van kwaliteitszorg en *student-journey*

Interne zaken

Als uitvloeisel van de veranderingen in de organisatiestructuur van de NVAO en de mandaatregeling heeft het Algemeen Bestuur de procuratieregeling opnieuw vastgesteld. Doel van het nieuwe Dagelijks Bestuur is om beleid en financiën dichterbij elkaar te brengen. Het jaarplan 2020 vormt tevens de brug naar het nieuwe strategische plan 2021-2025. Het NVAO jaarverslag 2018 is aan het Algemeen Bestuur voorgelegd. Het Algemeen Bestuur stelde de NVAO Jaarrekening 2018 vast en verleende het Dagelijks Bestuur decharge. Het auditverslag is verstuurd naar het Comité van Ministers.

De Begroting 2020 en de Meerjarenbegroting 2021-2023 vergen aanpassingen, aangezien in de Vlaamse bijdrage rekening moet worden gehouden met een besparing. De Afdeling Vlaanderen kan extra opdrachten niet uitvoeren zonder bijkomende extra financiering.

Twee leden van het Algemeen Bestuur zijn het afgelopen jaar betrokken geweest bij de benoeming van Nederlandse bestuursleden van de NVAO. Het Algemeen Bestuur heeft de verlenging van de zittingstermijn van het Adviescollege voor bezwaren in Vlaamse procedures goedgekeurd.

Sinds februari 2019 heeft de NVAO parttime een externe functionaris gegevensbescherming in dienst en is gewerkt aan het AVG-proof maken van de NVAO-processen en procedures. Er werd tevens een nieuwe systematiek voor de interne kwaliteitszorg opgezet, inclusief specifieke delen voor de Afdelingen Nederland en Vlaanderen. Een Auditcommissie vanuit het Algemeen Bestuur evalueert periodiek de interne kwaliteitsborging. De toezichthoudende rol van het Algemeen Bestuur wordt hierdoor aangescherpt.

Het huurcontract van het pand van de NVAO op Parkstraat 28 loopt per 2020 af. In 2019 is een nieuwe locatie gevonden in kantorengebouw Haagsche Hof op Parkstraat 83.

